

VÖRÖS ZÁSZLÓ

A veszprémi megyei szocialista párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Megjelenik

minden szerdán és szombaton.

POLITIKAI LAP.

Rákóczy-tér 9. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 36 korona, félévre 18 korona, negyedévre 9 kor.
Egy lappeldány ára 50 fillér.

Nyitól-tér petitsora 2 kor. — Hirdetési áraink: Árszabás szerinti jutányos árak.

A munka jövője.

A demokáciának legértékesebbnek állott azon világnézetét, mely szerint: *„az élet mindenki számára legyen élvezet”*, a durva önzés és a háboru által erőszakkal lefokozott és korlátozott akaratu emberiségnek úgy kellett megszoknia, hogy emberi élete nem élvezet, hanem teletelenség.

Ezt a rideg életrendet pedig nem politikával, nem elméleti bölcsesetekkel, hanem — mint mindig — most is csak az idealisták lángoló vérével hozhatjuk vissza. Az emberi önzésektől tiszta világszmenek megértéséhez tehát továbbra is csak a „sóhajok hidján” vezet át utunk mindaddig, amíg egyéni életünknek célja csak egyféle marad: túlekedés a boldogulásért.

Ez az életcél kiméletlenül keresztül gázol minden idealizmuson, durván félre lök utjából igazságot, becsületességet, emberségeséget és igazoltat igyekszik tenni, a legkiméletlenebb önzést akkor, mikor a legkisebb gyom is világgosságra, napfényre törekszik még' úgy is, ha a körülötte élő életben, a felburjánzó gaz életfeltételeit a legnagyobb mohósággal elszívja, tengődő életében folytonosan sorvasztja, életörömökét alig élve — elpusztítja.

Mint hogy pedig az egyéni akaratnak öntermelése, vagy a tömegakaratnak kisugárzása sem lehetséges teljes lelki szabadság és egyéni érinthetlenség nélkül, eszerint a lemondás, a türés, az önfeláldozás stb. sem lehet az akaratnak, hanem az akarat időlegesen fegyelmelni lehet, de csakis subjektív, belülről kifelé ható erőhatalommal!

Mert ha az embert az értelem, az öntudat és önérték teszi emberivé, akkor ugyanezt az embert, csakis ezeknek az értelemnek együvé kristályodottsága, mint legkésőbbben felismerhető (mondhatjuk) hatodik érzék — megértő lélek — teheti például: az önfeláldozásig lelkesültté, magasztosulttá, eszményien anyagiatlanná, mert a lélek egyenlítő ki a tökéletlenségeket, ez alakítja át a különféle értelemeket olyan egységgé, amelynek birtokában az embernek, saját teremtségi anyagához már alig van valamelyes köze.

Ezért van, hogy míg az egyéni embert, az elvont tudományok, sőt az ennél kevesebb értékű bölcselkedések is érdeklik és művelik, addig ugyanezek, az általánosság szempontjából igen keveset

érnek; nincsen tömegátalakító hatásuk, mert a tömeg érzületét ezeknek befogadásához nincsen képessé téve. A tudásból eredő lelkiesség (lelki tisztán látás) hiányában, a tömegérzést és akaratot soha sem lehetne egységes célok szolgálatába állítani, ha a tömegérzületre időlegesen közreható eszmék csakis az érzületlenségéből táplálkoznak, a tudásnak meggyőző ereje nélkül. Pedig a tudni-akarási minden ember — alig megmérhetően — nagy befogadó képességgel bír, s mégis ezen a területen van a tévedéseknek igen nagy megérthetlensége felhalmozva.

Mindentudásra egyetlen emberi teremtmény sincsen berendezve, nincs is képessé téve s mégis mindentudásra törekszünk, tulbecsülve önmagunkat nem ismerve képességtünknek határát. Napjainkban az önhittség tultengésének fordított képét látjuk, mert lebecsüljük azt, amit nem tudunk s nem ismerjük. egymásunknak képességeit a tudásban.

Egyik részen az egyéni ember önbecsülésének és önértékének magasra burjánzását figyelhetjük meg, míg a másik részen ugyanennek elsovadását, majd nem teljes szétesését. Az okokat eléggé ismerjük, következményeit azonban sokan még ma sem látják. Kétségtelen, hogy kívülről ható hatalmi eszközökkel, vagy tudományos elméletekkel a társadalomnak állandó cél felé irányítása, sikertelen kísérletezés, mert a tudásnak pótolhatását már túlhaladták az események.

Itt már csak a vastag igazságoknak, a durva tényeknek helyes érzékeltetése az, ami a megértést és megértetést előtanulmányok nélkül is lehetségessé teszi. De a folyton tűzet kiállózó tökének és az eltompult érzékű morál csöszöknök végre is meg kell érteniök, hogy az általuk állandóan kiuzsorázott „érdemet”, sem a tudásnak, sem az emberséges belátásnak, sem más — jobb emberi — értelemeknek elkésett és csupán csak alkalomszerű nyilvánításai már nem helyettesíthetik!

Akik ezt nem tudják, vagy nem akarják megérteni, azokra nekünk nem lehet több kárba vesztett szavunk.

A sokoldalú tudás fensőbbességé, tekintély követelővé tette az embert, mert önző. S — mint tudjuk — a teljes önzetlenség olyan erény, amit az egyéni ember nem valhat meggyőződségből.

Társadalmi önzetlenség pedig csakis ott jelentkezik, ahol a társadalom egységes célok elérésére törekszik.

Bármilyen nagy értékű is a tudás, ha létfenntartásunknak eszközeül adjuk.

csupán csak annyit ér, ahennyit a társadalomnak használ. A mai idők megértetője, hogy a tudások értékmérésénél, a múltban, mindig a tekintély volt mellette a serpenyőbe, a szerénység ellenben értéktelen tényező maradt. Pedig egész emberi életet át folytatott tanulmány sem tehet tökéletes képzettségűvé, annál kevésbé elbizakodottá, mert a tudást, — mint társadalmi értéket — önmagunk nem mérhetjük meg.

Abban, hogy a tökéletességhez közel álló tudásnak egyik-másik vállfaját, milyen körülmények között szereztük meg, iskolában, gyárban, műhelyben-e, nincsen különbség, mert az egyéni tudásoknak összessége alkotja a társadalomnak javát.

Ahhoz, hogy a zongorista művészi játékával gyönyörködtessen, szükséges, hogy a zongorát is művészi kezek készítsék el. Az egyikhez éppen olyan előképzettség, éppen olyan hosszú ideig tartó gyakorlat és technika kell, mint a másikhoz, csak az érzékek kifejtettségében lehet különbözőség.

Ha pedig oda állunk egy-egy hatalmas eröművi gépnek működését figyelni, eszünkbe kell jutni hogy ez is csak a folytonos tökéletesítésnek következtében lett azzá, amit látunk. Ezeket a tökéletesítéseket pedig számtalan ember-társunknak képzettsége halmozta egybe. Talán olyan tudásoknak egysége áll előtünk, amelynek titkaiba való behatolás, a reszelőnek észszerű kézbevétele, talán 15 éves korban kezdődött és folytatódik a villamosági öserő tudományos fűrkészésében, felfedezésében, alkalmazásában és a gépszerkesztés örök talányainak megfejtésében, a késő aggkori munkaképtelenségig.

Az egyszerű földművelésnél éppen úgy felfedezhetők a foglalkozáshoz tartozó tudásnak sokféleségei, mint a szakszerű üzletembernél, vagy vállalkozónál.

Végeredményül: minden munkának elvégzése, tökéletesítése, képzettséget, tanulmányt és tudást sokszor tudományt igényel, amelyeknek értékmérőjét eddig az a társadalom tartotta kezében, amelyik a tudás és a munka közötti rokonság, a gyakorlati és szak-kiképzés, az iskolai és elméleti kiképzés eredményeképpen jelentkező társadalmi „munkák” azonoságának megismetetésétől, természetellenes önzésből idegenkedett és megértetlenül tovahaladt, az előtte ismeretlen tudásokat központosító közkincsű foglalkozások mellett a kellő elismerés és méltatás nélkül.

Ez a körképe a jelennek, avagy — ha úgy tetszik — ez a torzképe a jövőnek. Amelv a heves tömegérzuleteket ki-

robbantotta és — ami még súlyosabb — izzó utalattal is telítette.

Minthogy pedig a közös családi emberiségnek jövendő léte, a közös családi asztalhoz lesz kapcsolva, úgy bizonyos, hogy erre az asztalra csak a társadalmi értékkel bíró munka fogja a közös kenyeret szolgáltatni. Hogy ez a kenyér ne legyen keserű vagy panaszos, bölcs megismeréssel már most el kell foglalni, el kell fogadni egy természetes alapot:

Dolgozni! Megbecsülni és méltányolni minden közhasznú munkát, a munkában a tudást, tisztelni és magasra emelni minden közhasznú munkának egyéni művelését!

A munka most még nehéz, néha a kelletténél is, nehezebb, de ez csak addig lesz ilyen, amíg a munkaképes dologtalanoknak, a heréknek kihízott sokasága a közös munkából részüket nem veszik ki, nem vállalják át a személyüket terhelő hányadot; amíg én, meg ő, ti, meg ők dolgoznak a nagy betűvel irt azon Ő meg Ők helyett, (akik kisajátították és kezükben tartják a munkának értékmérőjét) mindaddig az emberiség nyugalmanak csak provizórikus alapja van, a mely folyton inog, recseg-ropog és közvetlen veszedelemmel fenyeget olyan értékeket is, amelyeket sem az ember, sem az emberiség vissza adni többé nem lesz képes, dacára, hogy legfőbb igazságul tudja és vallja, hogy:

Ember! Büntető hatalmad sem vehet el tőlem mást, mint amit pótolni tudsz!

Tisztartó Sándor.

Munkás Szabadiskola Veszprémben.

A veszprémvármegyei ismeretterjesztő bizottság Munkás Szabadiskola felállítását határozta el. Ez iskolának célja, állandó jellegű iskolával alkalmat adni mindenkinek, hogy bármilyen irányú tudásbeli igényüket rendszeres oktatással kielégíthessék.

A szabadiskolák általában 4 tagozattal állítanak fel:

1. **Analfabéta tanfolyam.** Tartama 10 hét, hetenként 3-szor 2 óra. Az analfabéta tanfolyam hallgatói tankönyveket és írószerszükségletét ingyen kapja. **Tehát 10 hét lefordása alatt minden analfabéta megtanulhat írni és olvasni.**

2. **Eleni ismeretek tanfolyama.** Tart 12 hétig, hetenként háromszor 2 óra. Tananyag: Szépirás, helyesírás és fogalmazás (2 óra), gyakorlati számtan, mértan (2 óra), általános földrajzi ismeretek, társadalmi történet (2 óra).

3. **Általános ismeretek tanfolyama.** Tart 12 hétig, hetenként háromszor 2 óra. Tananyag: egészségügyi ismeretek heti 2 óra. Általános közgazdasági, jogi és közigazgatási ismeretek. Művelődési, történelmi, gyakorlati, chemia és fizika, vagy angol, francia, tót nyelvek heti 2, illetve 3 óra. Ez utóbbiakból az illető szabadon választhat ha akar.

4. **Üzemviteli szaktanfolyam.** Tartama kétszer 16, illetve 32 hét. Kötelező heti 8 óra. Tananyag: Általános üzemviteli ismeretek Könyvelés, levelezés és számtan, (heti 4 óra). Általános egészségügyi ismeretek (heti 2 óra). Általános közgazdasági, közigazgatási és jogi ismeretek (heti 2 óra.)

Heti 3 órás szépirás, helyesírás, fogalmazás, melyek gyorsírás, varró és szabászati szaktanfolyammal bővül. Ezek a tanfolyamok azonban nem kötelezők.

Ezek szerint: tehát mindenki kívánsága

szerint olyan szakirányú oktatásban részesülhet, ahogyan azt boldogulása érdekében kívánja.

Az előadások idejét és helyét a hallgató viszonyaihoz alkalmazza a Munkás Szabadiskola vezetősége. Jelenkezni lehet minden szakszervezet helyiségében, ahol az ott levő tőrszappant ki lehet tölteni, de mégis legkívánatosabb, hogy a jelentkezők a tőrszappanjukat a Szabadiskola vezetőjénél, Kránitz József elvtársnál, Pázmány-utca 16. szám alatt, d. u. 2—5 óra közt töltsék ki, aki e tanfolyamokról bővebb felvilágosítást készségesen nyújt.

Minden oktatás teljesen díjtalan!

Kenyérkereső foglalkozás több ezer szellemi munkás számára.

Országos akció a méhészet fejlesztésére.

Amíg versenyparipák nevelése volt a magyar földmiveltügyi minisztérium egyik legfontosabb hivatása, addig édes keveset törődött azzal, hogy a méhészet révén sok ezer szellemi munkás találhat megélhetést és a földmives lakosság százezrei találhatnak jövedelmező mellékfoglalkozást. A méhészeti szakoktatás a maga 16 szakoktatójával az egész ország területén valóságos karikatúrája volt a komoly nevelőmunkának. Egy szakoktatóra öt vármegye esett és még ha mathuzsálemi kört ért is volna el az a derék szakoktató, akkor sem tudott volna eljutni kerületének minden községébe, hogy a falu lakosságát bevezesse a méhészeti ismeretekbe. Azt, amit Németországban és Amerikában már minden szakember tud, hogy jövedelmező méhészkedés csakis úgy folytatható, hogy ha sik vidékről, ahol a méhek csakis június derekára találják meg a legelőt és a mező fák virágjain kielégítő táplálékukat, három-négy nyári hónapra elviszik a méhkaptárakat vagonba rakva a havasokra, az erdőkbe és erdőirtásokra. Azt, amit méhésztünk vezetői nem láttak be és semmit sem tettek a vándorkaptárak megismerésére és a vándorméhészkedés elterjesztésére. A különbség az, hogy míg egy régi módon kezelt méhkaptárban mindössze 5—8 kiló méz a kimutatható átlagos évi produkció, addig a vándorméhészet behozatala mellett 25—30 kiló vagy még nagyobb átlagos méztermés érhető el. Egy millió méhcsaládnál, amennyit Magyarország méhállományára kitélt, még néhány évvel ezelőtt sok millió kiló méz többtermelés lett volna elérhető.

A proletárforradalomnak kellett eljőnni, hogy a modern fel fogás a méhészet terén utat törjön. A Földmiveltügyi Népbizottság méhészeti szakosztálya legelőszörban a méhészeti szakoktatást kívánja teljesen átforgalmazni. Most van folyamatban a gödöllői központi méhészeti állomás átszervezése, valóságintzen már június közepén két hónapos továbbképző tanfolyam indul meg méhészeti szakoktatók számára, őszől kezdve pedig megindul a méhészei szaktanítókknak önálló, rendszeres kiképzése. Ideális cél az, hogy minden 7—8 község területére egy önálló méhészeti szakoktató jusson, aki a nyolc osztályú elemi iskola és a gazdasági népiskola keretében a tárgyként szereplő méhészetet tanítsa. Így maga a szakoktatás mintegy ezer hivatásos méhészzakoktatónak a közreműködését teszi szükségessé. Ezenkívül tervben van a gödöllői központi megfigyelő és kísérleti állomás kiépítése, megyei mintaméhészetek, megfigyelő és kísérleti állomások berendezése, méhészeti eszközök és méhalkások kipróbálása, méhlegelők létesítése és javítása, a méhvándorlásnak országos szervezése és terjesztése, a méhbetegségek és méhelleneségek ellen való védekezés és a méhészei termékek értékesítésének országos megszervezése. Mindezeknek a munkálatoknak fokozatos berendezése idővel sokezer embert fog bevonnani a méhészet szolgálatába. Egységes méhkaptárak gyártására a Földmiveltügyi Népbizottság a kalocsavidéki mezőgazdasági gépgyár szocializált üzemét rendezi be. Itt fogják egyelőre a szocializált gazdaságok méhkaptárait elkészíteni.

Hisszük, hogy ennek programnak a kiépítése egy évtized alatt sok millió új értékkel fogja gyarapítani az ország mezőgazdasági termelését.

A hazai bor értékesítés valutajavítási célok

Ausztriába, Németországba és Svédországba

Az a rend és nyugalom, amely a T. köztársaság kikiáltása óta Budapesten van, részét annak köszönhető, hogy a Forradalmi kormányzatnak nyomban megalakulása után beléptette a legszigorúbb szesztilalmat.

Az utolsó két esztendő nagy bortermelésnek javarésze az országban maradt, a kormányzatnak kizárólag exportcélokra kellett használnia, hogy ezzel a háború alatt erősen romlott valutánkat megjavítsa. A bor értékesítésére a Szociális Termelési Bizottsága a régi Szeszértékesítő Hivatalból külön szervezet létesített. Ez a hivatal két héttel ezelőtt kezdte meg működését, kajáról a következő értékesítésekaptak:

— Az új borértékesítő hivatal napjainkban ezelőtt az érdekeltek bevonásával tartott, amelyen alapos eszmecsere után a következő három pontban állapodtak meg:

1. A Magyarországon található összes bor értékesítést egy központi irodában kell elvégezni. Csak is ez az iroda ajánlhat a külföldi értékesítőknek beérkező megrendeléseket, az egyes magyarországi borkereskedők között. A bor az egyes cégek alatti megye ki a külföldre.

2. Haladéktalanul szakértőket küldjen Ausztriába, Németországba és Svédországba, mint a legnagyobb borszárló államokba, a helyszínen fogják megállapítani, hol van szükséglet s nyomban meg is teszik ajánlatot.

3. Ausztriába tüsszent exportálni 30—40 hl. bort s a kiküldött emberek azt eladják. Egyrészt azért, mert minden veszteség, amivel a borkivitel kösöd, mint az el nem fogyasztott bor értékesítését nem lehet. Másrészt azért, mert tartani a rövidesen meginduló olasz versenyől a olaszoknak kiinduló termékét volt és máris tesznek 5—6 koronás ajánlatot.

A központi hivatal megállapította az árakat, és pedig 7 korona 50 filléres áron. Kimondotta, hogy a 10 percentesnél csonyabb bor olcsóbb, ennek ára 6 korona fillér. A 10 percentesnél magasabb bor pedig legfeljebb 8 korona 50 fillér. Az Ausztriából bor értékesítése úgy történik, hogy a szárló cég bécsi követüknél lefizeti a borkereskedőnek a szállított magyar borkereskedővára. A Németországba exportálandó borszárlókat a haditermény fog foglalkozni. A 100.000 hl. borkan Németországba szállított, ami körülbelül százmillió korona értéket képvisel, most van folyamatban. Ez a bor értékesítésnek szól. A svéd megbízottak Berlinből fogják átvenni és kifizetni.

Az új termékekkel való igen jók.

Mezőgazdasági reformok.

Uj csapáson haladó friss kezdeményezések foglalkoztatják a Földmiveltügyi Népbizottságot. Egyik legfontosabb osztálya, a mezőgazdasági a következőket közli:

Az osztály feladata kiterjed a talajművelés, trágyázás, növénynevelés ügyére s az ezzel járó műszaki feladatokra, jogi és adminisztratív ügyekre az intézésére. A Szociális Termelési Bizottságával kapcsolatban arra törekedik, hogy a gépszükségletet pótolja, hanem a gépeket is igyekszik előállítani, amelyek a helyi talajművelést biztosítják. Többféle ékvel lehetnek kísérleteket. Az osztály nagymértékben felkarolta a szikes földek javítását, amelyek ország területének jelentékeny részét alkotják. Meghízást adtak az erre alkalmas eszközök próbálására és elkészítésére. — Utasították az összes gazdaságokat, hogy jelenség be ideiglenesen, milyen állapotban vannak gépeik, alkotórészeik pótlása szükséges és milyen szaki erőre van szükség, hogy a cseplővesszők fennakadás ne legyen.

Tárgyalások folynak a műtrágya gyártásának megindítására. Ezidőszoriul a talaj, aig kettő-kettő és fél ezer vagon szulfát előállításához való nyersanyag áll rendelkezésünkre. De nincs kizárva, hogy külön

nyhöz az sikerül jutunk. Kísérleteket indít az osztály a magyarországi gazdag foszfátirtalmú anyagoknak (nem barlangi foszfátoknak) feltárására. A mesterséges salétrom gyártására vonatkozó munkák is folyamatosan vannak.

A vetőmag szétosztási munkája a tavaszszal kedvező eredménnyel járt. Már az akció van folyamatban, az őszi vetőmagszükségletnek, úgy nemesített, mint nemnemesített magvak után való kielégítésére. Arra törekszik a mezőgazdasági osztály, hogy idővel az egész növénytermesztést nemesített vetőmagokra bazirosza. — A kísérletek bebizonyították, hogy a nemesített gabonából 20 százalékkal magasabb termés-eredményt lehet elérni. A nemesítés a takarmány-növényekre is ki fog terjedni, amire növe szintén 40–50 helyen végeznek kísérleteket zabbal, búkkönnnyel évelőkkel, akkor még több terület fog a gabonafélék termelésére felszabadulni.

Nagy erővel látnak hozzá az ipari és kereskedelmi növények termelésének fokozásához. Már megjelent a rendelet, mely az összes termelőszövetkezeteket, az állami kezelésbe vett gazdaságokat és az összes kisgazdaságokat arra kötelezi, hogy szegélynövényül napraforgót vessenek. Erre a célra 100 vaggon napraforgómag áll rendelkezésre. Egy új fonalasnövénynek a termelésére is kísérletek indultak. — A típha vadontermő növényrostjaiból a legkiválóbb fonalat sikerült előállítani, amelyből kiűnő minőségű és a juatszálakkal vetekedő zsákokat lehet készíteni. A típha növény nélkülözhetővé tenné nálunk a tengerentúli jutánkat a behozatalát. — Most már kísérleteket folytatnak, hogy ezt a növényt mesterségesen tenyészék és elszaporítsák. Már az idén jelentékeny mennyiséget fognak tudni esupán a vadon termő típhából feldolgozni. A feldolgozáshoz szükséges gépek már csaknem teljesen készen vannak.

A mezőgazdasági osztály minden lehetőt elkövetett, hogy a cukorrépa művelése elvégeztesse. Akkora területtel biztosították számára, hogy a magyarországi cukorszükségletet fedezni tudjuk. Repülő-biztosok vannak, akik hivatva vannak arra, hogy az érintkezést a termelők, a gyárak és a népbiztosok között fenntartsák.

A mezőgazdasági osztály a legenergiusabb intézkedéseket tette meg, hogy az időnyomunkok, akiket valahol leszerződtek, de a községek nem akarják őket beengedni, annak ellenére, hogy ők maguk a munkákat ellátni nem tudják, a szerződésileg vállalt munkákat elvégezhessek. Az erre vonatkozó rendeletek mindentől szíjjel mentek.

A vasszükséglet biztosítása.

A mostani viszonyok között különösen időszerű az a kérdés, hogy mennyire és milyen módon vagyunk képesek vasszükségletünk biztosításáról gondoskodni. A Vashivatal ezt a nyilatkozatot közli:

— Az illetékes szakszervezetek bevonásával működő vashivatal legelső feladatának a meglévő készletek megállapítását tartoták. Annál is inkább, minthogy termelésünk mostani helyzete miatt jellemzően csakis ezekkel a készletekkel számolhatunk. Megállapítását nyert, hogy a vasat továbbfeldolgozó üzemeknél mintegy 3000 vaggon, az elosztó helyeken (eddigi vaskereskedések) pedig mintegy 600 vaggon különféle vasanyag van raktárakban. A továbbfeldolgozó üzemekből levő készletek onnan egyelőre természetesen el nem vonhatók, minthogy különben ezek még a mostani redukált üzemet sem volnának képesek fenntartani. Ez a szociális következményektől eltekintve már azért is hátrányos volna, mert a továbbfeldolgozó üzemek készítményeire (mezőgazdasági gépek, vagonok, lokomotívok, egyéb géberendezések stb.) sürgős szükség van.

Ilyenformán közvetlen vagy fogyasztás céljaira csakis az elosztó helyeken levő készletek állanak rendelkezésre. Ezekből a készletekből elsősorban a hadsereg, szénbányászati, a közlekedés és a mezőgazdaság leg sürgetőbb szükségletei kerülnek kielégítésre. A rendelkezésre álló mennyiség igen csekély. De azért elégséges arra, hogy a legközelebbi időben a termelés folytonosságát biztosítsa, noha számos szükségesség vasfajta hiányzik. A Vashivatal a rendelkezésre álló feltételek készletek keretében teljes mértékben igyekszik kihasználni a Budapesten levő két vasművet: a Weisz Manfréd-

félt és a Lipták gyárat. Különösen a Weisz Manfréd gyárlól a hadsereg legfontosabb szükségleteinek kielégítésére lehet számítani. Ezenkívül sürgős előkészületek folynak oly irányban, hogy egy ezidőszert nem dolgozó kisebb budapesti hengermű (Angyalódi vas-és acélhengermű) tüzemét minél hamarabb ismét felvehesse.

Közvetlenül a megszállás előtt sikerült a diósgyőri gyárból 70 kocsi vasanyagot elindítani. Ez a készlet különösen a szénbányászati és közlekedés szempontjából fontos. Kérdés azonban, hogy az események időközben történt változása következtében rendelkezési helyére fog-e jutni az áru. Az őszi gyárban szintén nagyobb mennyiségű vasanyag van készletben. Ennek elhozatalát azonban előbb a vagonhiány, most pedig a vasútvonalnak a megszálló csapatok által való elvágása tette lehetetlenné. A Vashivatalnak gondja lesz rá, hogy az Ózddal való összeköttetés helyreállítása után az ott raktáron levő, részben mezőgazdasági célokra szükséges rudvasanyag a Tanácsköztársaság területén arányos szétosztásra kerüljön.

A megfelelő elosztás munkájába a Vashivatal valamennyi járásban az eddigi elosztó helyeket fogja belevonni. Ezek a vasanyagot egyrészt a szükséglet, másrészt a rendelkezésre álló össz mennyiség arányában fogják a leg sürgetőbb idő alatt megkapni. Így a mezőgazdaság a mezei munkához szükséges vasanyaggal és eszközökkel okvetlenül el lesz látva.

Mindent egybevetve, az ország vasanyaggal való ellátásának helyzete ezidőszert sulyos ugyan, de nem kilátástalan. Az ország fogyasztóközönsége mindenképpen meg lehet győződve arról, hogy a rendelkezésre álló kevés vasanyag csakugyan oda fog jutni, ahol arra közérdekből a legnagyobb szükség van.

HIREK.

A vidéki direktóriumok figyelmébe.

A Közköztartásügyi Népbiztoság gazdasági sajtótudósítója „A Munka” című könyvnapos napilap kéri a megyei direktóriumokat és a nagyobb városok vezetőseit, hogy a gazdasági átalakulás eddigi munkájáról rövid összefoglaló jelentést küldjenek be a szerkesztőség címére. A cél az, hogy az ország gazdasági átalakulásának és kommunisztikus gazdasági berendezésének részleteit a nyilvánosságal megismertessük és egyes kinagasló eredményeket példaként állítsuk oda.

A szerkesztőség címe: „A MUNKA”, Budapest V., Gizella-tér 3.

— A vasárnapi népgyűlés. Vasárnap délután kevésszámú de annál lelkesebb hallgatóság előtt népgyűlés volt a Rákóczi-téren. Szigety elvtárs megnyitotta szavai után Agoston elvtárs a bpesti munkás- és katonatanácsok elnöke beszélt. Gyönyörű beszéd keretében foglalkozott a versaillesi konferencia működésével, ismertetve a németeknek ányújtott győzelmes imperiálista békefeltételeket. Foglalkozott a külföldi eseményekkel, a mindenütt megnyilvánuló forradalmi jelenségekkel. — A francia munkás-sztrájkjal tüntetett a németeknek ányújtott békefeltételek ellen. És ez a sztrájk bizonyítja a legjobban, hogy csak egy van, amiben bizhatunk: a proletárszolidaritás. És a proletárszolidaritás fogja megerősíteni a mi hatalmunkat, ez dönti meg az egész világot a kapitalista uralmat.

— Elindult a menetzászlóalj. Sok, sok menetzászlóaljat látnunk elmenni, hosszú volt a háború és a menetek csak indultak, egyik a másik után, keletre, délre, nyugatra, idegen országokba, harcolni, vérezni, meghalni. Miért? Senki sem tudott rá felelni akkor. Csak szólt a rezesbando, aki be volt rugva az énekelt, aki józan volt, az sirt, vagy szomorú szemmel, lehorgasztott fejjel bandukolt, meggörnyedt háttal cipelve a felszerelést. Most nem látnunk egy részegyet sem, nem hallatztott a részeg emberek ügye danolásása. Öntudatos, büszke proletárkatonák álltak fel vasárnap reggel a laktanya udvarán, hogy bucsuzanak és elinduljanak megvédeni a tanácsköztársaságot. — Jankovich

elvtárs bucsuzik a frontra induló testvérektől. „Fegyelmet kérünk tőletek, — mondta — egyedül bennetek a bizalmunk. A fronton fogunk találkozni, ha a szükség úgy kívánja.” — Utána Zsuzsák elvtárs mondtott rövid bucsubeszédet, majd Vreger elvtárs beszéde során felolvasta Kun Béla népbiztos üdvözlő táviratát, amelyben elismeréssel emlékezik meg a devocseri események alkalmával tanusított bátor öntudatos viselkedéséről. — Felhangzott az Internacionale és a virágos zászlóalj elindult.

— A Földmivvelésügyi Népbiztoság a szalmafeltárást. A proletárdiktatura kikiállása után a Földmivvelésügyi Népbiztoság arra az álláspontira helyezkedett, hogy a szalmafeltárást a legelőt csak a meglévő lömtermékeknek lakarmányozási célokra való alkalmassá tételével lehet segíteni. Minthogy már az eddigi szalmafeltárási berendezése igazolta, hogy egy métermáza szalmahalmából egy máza szénakeményítő értékének megfelelő takarmányt lehet nyerni feltárási után, a Földmivvelésügyi Népbiztoság a legnagyobb erőféllyel utasította a volt földbírtokosok és bérlok gazdaságainak munkástanácsait, továbbá a megyei gazdasági megbízottakat, hogy a szalmafeltárási vonatkozó előmunkálatokat azonnal folytassák s a legnagyobb buzgalommal lássanak a szalmafeltárási berendezésnek felállításához.

— Szemle. Hamburger elvtárs hátfőn délelőtt Veszprémbe érkezett, hogy a vörös katonaság és a vörös őrség felett szemlét tartson. A Kun Béla laktanya udvarán állott fel a katonaság. Hamburger elvtárs rövid beszédet tartott, tolnácsolta a hadtestparancsnokság üdvözlését a vespriemi vörösöknek. Megmagyarázta a katonáknak, hogy miért vált szükségessé a kormányzótanácsnak az intézkedése, hogy a parancsnokokat kinevezzék és ne a legénység válassza meg őket. — Csak így teremthetünk fegyelmet, — mondta — Fegyelmet pedig kell teremtenünk minden eszközzel, tüzzel-vassal, mert csak egy erős vasfegyessel rendelkező hadsereg védheti meg a tanácsköztársaság hatalmát.

— Husjegy van, de hus nincs. (Panaszos levél.) Nem tudjuk kinek a mulasztása az, hogy a hét folyamán esedékes 19. számú sertéshusjegy nem váltható be, mert nincs sertéshus. Azok a szegény proletárcsaládok, kik a zsirhiányt pótolandó, sertéshus révén csekély zsiradékhoz is jutottak, nem vehetik meg a 26 K-ás, a sertéshus alig pótló marhahúst vagy borjushúst. Akkor, mikor a szakértők véleménye szerint nálnuk Veszprémben husbőség van, a megszorult családok számára mégsem jut hetenkint néhány deka sertéshus. Mi az oka ennek? Itt Veszprémben se olyan rézsások a viszonyok, hogy kivétel fokozásával a helyi lakossággal ezt megéreztessek. Persze drága hus van bőviben, de jobb értékkel bíró olcsó sertés hus nincs. Talán a viszonyok javulásával a helyi intéző-bizottság a lakosság sertéshus igényét szatálni fogja és lehelővé teszi, hogy Veszprém város proletárai eme fontos élelmicikkhez mielőbb hozzájusson.

— A loállomány helyreállítása. A háboru folyamán a lovak közt nagyon elterjedt a takonykór. A régi rendszer nem adta meg az eszközöket a hatásos védekezéshez. A betegség felismerésére a tudomány nyújtott már megfelelő segédesszközöket, amilyen például a Mallein és a vérvizsgálat, de nem volt pénz a fertőző állatok vizására. Most nagyobbarányú kísérletek indultak meg abban az irányban, hogy azokat az állatokat, amelyeknél vizsgálati módszerekkel megállapítható, hogy a betegség csak a besző szervekre szorítkozik, elkülönítve a további használatban hagyják, úgy hogy más állatok meg ne fertőzessenek. Ilyen kísérletek folynak a budapesti Állatorvosi Főiskolán, továbbá gyakorlati kísérletek történnek a délvideken és Heves megyében. Ezek a kísérletek fogják majd megmutatni a takonykór irtás olcsó és eredményes módját.

— Miért nem lehet elég lakásra szert tenni? (Panaszos levél.) Hangzik a panasz szerte a városban a lakásínség miatt. Hiába a lakáshivatal, hiába, a sok rendelet, nem lehet elegendő lakásra szert tenni, mert nincs oly rendelet, törvény vagy parancs, melyre a magyar ember ne találna kibúvást, vagy ki ne játszaná. Így vagyunk most a lakásrendelettel is. Ezt is nyakra-főre — kinek csak módjában áll — ki-

játszák. Lakáskeresők, lakáshivatal bizalmiai és mások meggyőződhetnek arról, hogy ahol főbblegesen lakóhelyiség volna, ott a lakás vagy a szoba ajtajára kiakasztanak egy táblát, hogy „Iroda”, „Várószoba”, „Műhely” vagy efféle jelzést. A rendelet szerint eme helyiségek nem foglalhatók le. Vagy, az úres lakásba belesznek egy-két butoradarabot s azt mondják a lakást keresőnek:

— Vidéken levő testvérem lakása ez! — Vagy — Most várom haza leányaimat külföldről!

Ilyen ehhez hasonló kifogásokkal teszik lehetetlenné, hogy Veszprémben a túlszűfolt odukban lakó proletárok lakáshoz jussanak. Teljes szigorral járjon el a lakáshivatal e tekintetben is, mert a proletárdiktatura győzőri eszménye mellett az ilyen arcpirító finesszések mielőbb tűnjenek el a jobb jövőben bizó emberiség üdvére és hasznára.

Színház.

Repriz és premier.

A „Koldus gróf”. Operette 3 felvonásban. Szövegét írta Leon Viktor, zenéjét szerelte Ascher Leó. Régi bájos operettet újított fel szombaton este a színtársulat. Ascher első munkája a „Koldus gróf”, ezzel a darabbal indult neve, hogy eljusson oda, ahol ma tart: világhírű. Régi a darab, de semmit sem veszített sem a szöveg, sem a muzsika bájoságából, vonzó erejéből.

Szalma Sándor játszotta a címszerepet, a tönkrement gróft, aki koldulással szerzi vissza az elpocskélt vagyonát. — Felesége azonban megtudja kettős élete titkát és vége a tzerelennek. A gróf hű társával Trunkival (Marcinka) munkásnak megy. A véletlen visszasa hozza a gróft családjá köréba Bogumil (Báthori Jolánka) segítségével ki is békül férj és feleség.

Ha a szereplőkről szólunk, első hely illeti meg Bátorit Jolánkát. Amit ez a kislány produkál, egyenesen nagyszerű. Biztosan, otthonosan mozog a színpadon, az egész harmadik felvonást egy maga viszi.

Szalma szépen énekelt és jól játszott. — Külön volt Ligeti az öregkoldus szerepében, állandóan harsogó kacagás kísérte minden szavát. Németh Irén mint mindig jó volt. Mezey Margit temperamentumához illő szerephez jutott a kolduslány szerepében. A Gulyás-pár kedves figurát csinált a rendőrfőnök és neje szerepéből. Sok megérdemelt tapsot kapott Lónyay. Kedves volt a fűszerepben Marcinka Vica, de jók voltak a többiek is Erdélyi, Eöry, Bátori stb.

Andor karnagy biztos kézzel fogta és dirigálta az előadást.

***

„Őszi vihar”. Jób Dániel 3 felvonásos színműve. Rendezte Doktor János.

Az író mindig arra törekszik, hogy a való életet a lehető legjobban rajzolja meg; a műve ne regény vagy szindarab legyen, az olvasó illetve néző ne olvasson és nem mint szindarabot nézze és hallgassa végig az előadást, hanem feledje azt, hogy olvas, hogy színházban ül, csak a valóságot, az életet lássa.

Az Őszi vihar szindarab, nem élet. Nincs olyan jelenete a darabnak, nincs olyan szava bármelyik szereplőnek, amelyik élne, létezne. Ami az Őszi viharban történik, az nem történt meg az életben soha, nem is fog így megtörténni.

Ha egy harminc esztendő asszonynak választania kell egy huszonkilenc meg egy ötvennyolc esztendő férfi között, egész biztos, hogy nem az öregot választja, ha — még hozzá — a fiatal szereti, az öregnek pedig pénzért lelt a felesége. De biztos az is, hogy nem várja meg, míg a férje, az öreg lesz olyan kedves és beleegyezik abba, hogy elmenjen a szerelmével, a fiatal, erős emberrel.

Feleséges bizonyítani minden egyes jelenetről, hogy tényleg nem jó. Az tény, hogy kár volt az igazán nagy munkáért, amit a szereplők kifejtettek a darab érdekében. Az előadás kifogástalan volt, minden szereplő tudása javát adta.

Doktor János mint rendező és mint színész egyaránt elsőrangú. A fő nő szerepben Kovács

adatokat. Kedves figurákat játszottak a paralitikus mágnások szerepében Ligeti, Erdélyi, Bátori és Acs.

Szerdán este Heyersmann „Remény” című világhírű szociális drámáját mutatja be társulatunk városunk közönségének. A hatalmas, szociális eszméktől átfűtött műrenek a legelsőbbrendű kiosztásban kerül színre. Főszereplők: Kovács Lulu, Gergely Giza, Vécsay, Marcinka, Abonyi, Brády, Doktor. — Csütörtökön kerül bemutatásra a tavalyi évad egyik legnagyobb slágere „Hejahuja báró”, Ascher Leó egyik legszébb zenéjű operettje. A finom, poétikus szöveg méltó társa a kitűnő táncszámokkal tarkított muzsikának. — Művészeink hálás:ál hálásabb szerepekhez jutottak. Németh Irén a világhírű énekesnő Garnier Adél énekesnő és leánya kettős szerepét kreálja. Mezei mint a leánynevelő-intézet igazgatónője, Vida Ilus mint növendék jutottak hálás szerepekhez. A címszerepet Szalma Sándor és Falussy István játszik felváltva. — Ligeti mint budakeszi sváb szállóulajdonos nyújt felejthetetlen alakítást. A többi jobbnál jobb szerepek Gulyásné, Pataki, Gulyás, Doktor és Lónyai kezében vannak.

Szakszervezeti mozgalmak.

Felhívás

valamennyi szakszervezeti vezetőséghez.

Felhívjuk a szakszervezetek vezetőségét és a szakszervezeti tanács tagokat, hogy a szakszervezeti tanács határozata alapján az ülések nem hétfőn este 6 órakor, hanem minden hét péntekjén esti fél 7 órakor tartatnak meg. Kérjük a tagokat pontos megjelenésre utasítani. Veszprém, 1919. május 12.

Szakszervezeti Tanács Vezetősége.

Értesítünk minden szakszervezeti tagot, hogy a „Népszava” előfizetését mindenki saját szakszervezetének vezetőségénél intézze el. Akik május-június hóra is előfizettek, a nyugta felmutatásával a két hónap befizetett összegét a párttitkárságnál felvehetik. A párttitkárság.

Anyakönyv.

Születés.

Bakai István ácssegéd és Varga Mária leánya Róza r. k. — Kumli Mihály napszámos és Hoffman Katalin leánya Katalin r. k. — Hronik Ferenc kereskedősegéd és Dóczy Teréz fia Jenő r. k. — Kovács János mezőgazdasági cseléd és Cseh Erzsébet leánya Mária r. k. — Horváth János napszámos és Mikálka Katalin fia György r. k. — Auerbach Károly kőművessegéd és Kelemen Erzsébet fia István r. k.

Halálozás.

Özv. Brand Lajosné Bucsik Etelka magánzó 65 éves ref. — Nagy József orgonafűjtő 77 éves r. k. — Takács János mezőgazdasági cseléd 66 éves ref. — Zámbo Mihály cipészparos neje Kész Mária 66 éves r. k. — Pajó Verona 22 éves ref. — Pfennig János urodalmi cseléd 52 éves r. k. — Kredátus Ella 3 hónapos r. k. — Horváth Mihály 20 hónapos r. k.

Házasság.

Korpácsi Béla vörösrő r. k. és Wittmann Ilona r. k. — Antal Sándor cipészsegéd ág. h. e. és Rosztási Magdolna r. k. — Kálmán János földműves r. k. és Tatai Ilona r. k. — Szőlősi György Lajos kőművessegéd r. k. és Reichard Julianna Mária r. k. — Hungler János villanyserelő segéd r. k. és Schreiber Teréz r. k. — Gerencsér Sándor cipőfelsőrészkesztő ág. h. e. és Szabó Erzsébet ref. — Pápai József bogárnésegéd r. k. és Marlon Rozália r. k. — Horváth Béla máv. vonatkísérő r. k. és Branizsa Margit r. k.

Hirdetmény.

A szociális termelés népbiztosságának 54 Sz. N. számú rendelete alapján felhívunk Fejér- és Veszprém megyei területén minden gyapjulatudonost, hogy mindenfajta gyapju, gyapjas

mellett bejelentse. A bejelentéshez szükséges szolgálatlapok, ugyszintén a szükséges szákok is ugyan ezen kirendeltségnél szerezhetők be.

A termelő szövetkezetekbe tömörített gazdaságok bejelentéseiket megyei központjukban eszközölhetik nálunk.

Székesfehérvár, 1919. május 6-án.

Ruházati hivatal gyapjuzásügyi osztályának fejér- és veszprémmegyei kirendeltsége Székesfehérvár, Palotai-utca 25.

Veszprém város intéző-bizottsága

6356/1919. szám.

Hirdetmény.

Közhiré teszem, hogy Veszprémben hordójelzői teendőkét minden hó első vasárnapját következő hélfőn a balatonfűredi törvényhatósági hordójelző végzi.

Veszprém, 1919. május 8.

Neumejter int.-biz. elnöke

Veszprémi I. vörösrő örlj. parancsnoksága

Hirdetmény,

a fuvarbárek megállapítása tárgyában.

A vármegyei mezőgazdasági bizottság egyetértésben a fuvarbáreket a következőkben állapítottuk meg:

I. Fafuvarozás.

1. Rátóti erdőből négyszög m.-kint 45	45
2. Menyeki " " " " " " " " " "	45
3. Márkói " " " " " " " " " "	40
4. Geleméri " " " " " " " " " "	25
5. Alsó és cseri erdőről " " " " " " " " " "	20

A rátóti, menyeki és márkói erdőben fuvarbáreket részben a távolság nagysága, részben azért kellett nagyobb összegben megállapítani, mert az ott levő fa jobb minőségű és erdei ől is valamivel nagyobb. Értéstitésükben a közönséget, hogy a fuvarbárek megállapítás csak ideiglenes, mert máris intézkedés történt arra, hogy a jövőben a lakosság faszükségletéért, a város belterületén levő raklártanban pontosítottassék és ekkor már mindenki egységárban fogja a fát és fuvarbért fizetni.

A város területén belül mindennemű fuvarozás métermázsánkint 2 koronával fizetendő.

Tájékoztatásul közöljük azt is, hogy a városára négyszög méterenkint 38 kor. 50 f., a belsőt 44 ára 42 kor. 50 f.

II. Egyéb fuvarozások.

- a) A város belterületén:
1. negyednapi fuvar	25 korona
2. egész napi fuvar	80 korona

b) Vidéki fuvarozás:

1. fél napi fuvar	60 korona
2. egész napi fuvar	130 korona

c) Társzeker fuvardijai:

1. fél napra	75 korona
2. egész napra	120 korona

A kocsison kívül alkalmazott munkások megállapított órabérek szerint külön fizetendő.

Aki ezen megállapított áraknál többet követel, vagy elfogad, az egyhónapi elzárás két évi elzárásig és 2000 korona pénzbüntetéssel büntetendő, amennyiben pedig cselekménye súlyosabb beszámítás alá esik, a forradalmi törvényeség fog felette itélkezni.

Veszprém, 1919. május hó 7.

Simon Antal, vörösrőög politikai megbizottja. Próder László, vörösrőögési zászlóalj parancsnok.

Magyar államvasutak.

Felhívjuk tiszteletességünk területén elhelyezett vasuti alkalmazottakat, akik szolgáltatást nem osztattak be, hogy annál a szolgálati főnökségükben amely a lakóhelyükhöz legközelebb fekszik, személyesen jelentkezzenek. Azok az alkalmazottak, akik a jelentkezést elmulasztják, illetményeiket, az illetményüknek az alapján leendő beszűntetése mellett, a létezőből törölni fognak.